

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่องประโยค
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องเรียงร้อยถ้อยอักษร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องประโยคสื่อสาร (๑)
รายวิชา ภาษาไทย ๓ รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ประโยค คือ ข้อความที่สื่อสารได้เรื่องราว ทำให้รู้ว่าผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการบอกเล่าเรื่องอะไร โดยปกติประโยคประกอบด้วยข้อความ ๒ ส่วน แต่ละส่วนเรียกว่า วลี

นามวลี ทำหน้าที่เป็นภาคประธาน ส่วนกริยาวลีทำหน้าที่เป็นภาคแสดง

ประโยคจะประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดงโดยสมบูรณ์ คือ ประกอบด้วยนามวลีกับกริยาวลี หรือจะประกอบด้วยภาคแสดงหรือกริยาวลีแต่เพียงอย่างเดียวก็ได้ แต่จะประกอบด้วยภาคประธาน หรือนามวลีแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ ประโยคแบ่งตามโครงสร้างเป็น ๓ ชนิด ได้แก่ ประโยคสามัญหรือประโยคพื้นฐาน ประโยครวม และประโยคซ้อน

ประโยคสามัญ

ประโยคสามัญ หรือประโยคพื้นฐาน คือ ประโยคที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่สุด เป็นประโยคที่ไม่มีประโยคย่อยหรือประโยคเล็ก ๆ หลายประโยคมาประกอบกัน ในประโยคสามัญส่วนประกอบที่มีคำกริยาเป็นหลักหรือกริยาวลีอาจเป็นคำกริยาเพียงคำเดียวหรือคำกริยาหลายคำต่อ ๆ กันไปก็ได้ เช่น

นักเรียน <u>รับผิดชอบ</u> การเรียน	เรา <u>ปรารถนา</u> ความสุข
เขา <u>เดินชม</u> ดอกไม้ในสวน	คนเราต้อง <u>รู้จักคิดช่วย</u> เหลือผู้อื่น
เขา <u>ใช้ความรู้หา</u> เลี้ยงชีพ	นักเรียนควร <u>ช่วย</u> พ่อแม่ <u>แบ่งเบา</u> ภาระ

ประโยครวม

ประโยครวม หมายถึง ประโยคที่รวมประโยคเล็ก ๆ หลายประโยคเข้าเป็นประโยคเดียวกัน ประโยคย่อยรวมเข้าเป็นประโยครวมโดยใช้คำ **และ** **แต่** **หรือ** เป็นคำเชื่อมประโยค

ประโยคย่อย + คำเชื่อมประโยค **และ** **แต่** **หรือ** + ประโยคย่อย

เช่น เรารู้จักหน้าที่ของตนเองและเราพยายามทำหน้าที่นั้นให้ดีที่สุด
ทุกคนย่อมมีหน้าที่แต่หน้าที่ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน
เธอจะเดินหรือนั่งรถไป

